

Våtmarksrestaurering i Sverige

Karin Glaumann, Naturvårdsverket

NATUR
VÅRDS
VERKET

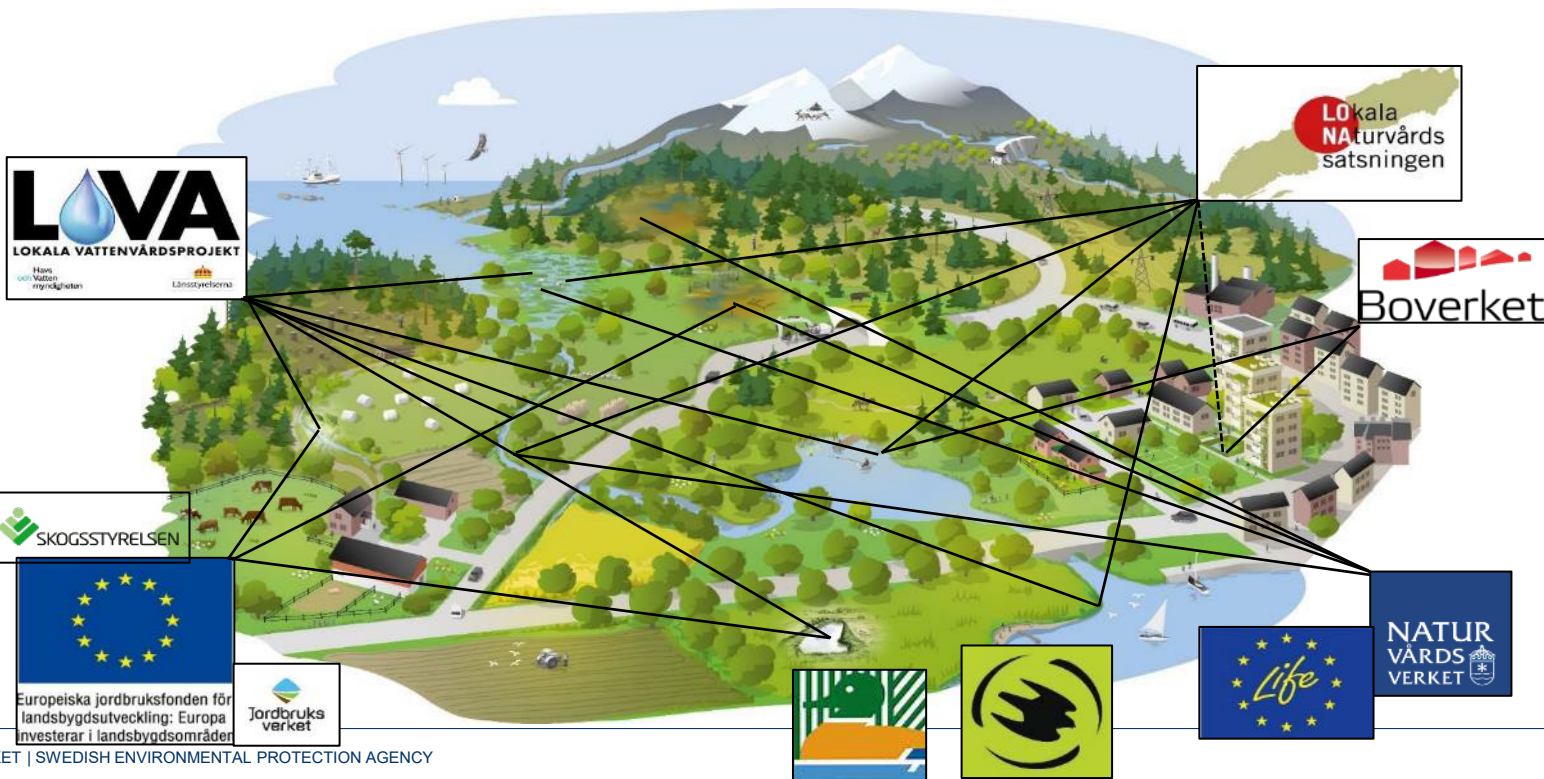
SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Våtmarker i Sverige

- Mellan 10-20% av Sveriges yta utgörs av våtmarker
- Våtmarker har dränerats, omvandlats och påverkats under en lång tid
 - 1 miljon km diken
 - 30% rätade vattendrag
 - Ca 2500 avvattnade sjöar
 - >600 000 hektar dränerade våtmarker

Många aktörer och finansieringskällor

Hydrologisk restaurering i siffror

- Statlig finansiering har mellan 2010-2022 resulterat i:
 - Ca 7800 hektar restaurerade eller anlagda våtmarker
 - Ca 7000 hektar restaurerade torvmarker
- Restaureringar som vegetationsröjning är svåra att kvantifiera ingår inte i dessa siffror

Ökat intresse i våtmarksrestaurering

- Före 2018 – huvuddelen av restaureringar utförda med finansiering från CAP
- 2018 – första våtmarkssatsning, motverka torka och vattenbrist men även näringsläckage
- 2021 – satsning inriktas mot utsläppsminskning.
- 2022 – Våtmarkssatsning permanentas med 200 Mkr/år fr.o.m. 2023
- 2023 – Förstärkt finansiering i budgetpropositionen: 155 Mkr 2024, 235 Mkr 2025, 375 Mkr/år 2026-2026

Mål som styr arbetet

- Många mål (LULUCF, Art- och Habitatdirektivet, Vattendirektivet, Miljökvalitetsmålen...)
- Vägvalsutredningen (SOU 2020:4): 100 000 hektar skogsmark och 10 000 hektar jordbruksmark bör återvätas – förväntad utsläppsminskning 1 miljon ton till 2045
- Art- och Habitatdirektivet: Uppskattat restaureringsbehov 500 000 hektar

Våtmarksrestaurering som klimatåtgärd

- Regeringen ser våtmarksrestaurering som en viktig klimatåtgärd för att minska växthusgasutsläpp
- Hittills har utsläppsminskningar på ~6500 ton koldioxidekvivalenter uppnåtts (2021 och 2022)
- Skogsstyrelsen har huvuduppdrag för återvätning i klimatsyfte

Naturvårdsverkets roll

- Samordnar våtmarksarbetet
- Pengafördelning
- Information och vägledning
- Kunskapsutveckling
- Miljöövervakning
- Våtmarksrapportering

Fokusområden för Naturvårdsverkets arbete

- Effektiv uppföljning av våtmarksåtgärder
- Målstyrd och tillräcklig finansiering
- Lagar och regler som underlättar åtgärdsarbetet
- Handläggare och utförare med rätt kompetens

Effektiv uppföljning

- Det finns fyra myndigheter som jobbar med ekonomiska styrmedel för våtmarksrestaurering
- Alla samlar in uppgifter om våtmarksprojekt, dock inte standardiserat
- Vi behöver bli bättre på att mäta effekterna av våtmarksrestaurering

Målstyrd & tillräcklig finansiering

- Ekonomiska styrmedel behöver ses över
- Ekonomiska incitament behöver utredas för att öka markägarentresset
- Effektuppföljningen hjälper oss identifiera de mest nyttskapande och kostnadseffektiva åtgärderna

Lagar och regler

- Lagstiftning är krångligt och svårt att förstå
- Bromsar åtgärdstakten med våtmarksrestaurering

Vad behövs?

- Vägledning, information och utbildning
- Utredning av regeländringar

Utbildning och samverkan

- Stöd till länsstyrelsernas handläggare
- Stöd till markägare - våtmarkssamordnare, åtgärdssamordnare och återvättningsplanerare centrala för framgång.
- Utbildning av konsulter och entreprenörer för att säkra rätt kompetens

Apropå samverkan...

Kan vi stärka samverkan mellan våtmarksarbetet och övrig vattenvård?

Hur kan vi bistå från Naturvårdsverket och HaV?
Gemensamma fältträffar? Annat?

Vi välkomnar era förslag!

Att känna till

- Naturvårdsverkets våtmarksstrategi – färdigställs under hösten.
- [Våtmarksåtgärders påverkan på yt- och grundvatten – möjligheter och utmaningar](#) (7 november 08:30 till 12:00 digitalt)
- Konferens om våtmarksforskning som finansierats av NV (15 maj 2024)

SWEDISH ENVIRONMENTAL
PROTECTION AGENCY